

організує і проводить найпотужніші конкурси з народної хореографії – Всеукраїнський фестиваль-конкурс імені Павла Вірського та Міжнародний фестиваль-конкурс з народної хореографії «Веселкова Терпсихора». Голови осередків Національної спілки щороку організують десятки мистецьких конкурсів і фестивалів. Ця практика є дуже важливою, тому що саме творчі змагання сприяють розвитку танцювальних колективів, балетмейстерів-створювачів та окремих виконавців.

Велике значення у збереженні та розвитку народних танців взагалі та українського зокрема має освітня діяльність мистецьких закладів освіти I–II, III–IV рівнів акредитації. На Харківщині флагманом хореографічної освіти, тим паче з українського народно-сценічного танцю, є факультет хореографічного мистецтва Харківської державної академії культури. Дуже важливою є робота педагогів-хореографів кафедри хореографії Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Хореографічну освіту Харківщини нині неможливо уявити без плідної діяльності хореографічних відділень Харківського та Лозівського вищих коледжів мистецтв.

Робота зі студентами саме Лозівського коледжу, мабуть, є найважчою. Оскільки до цього закладу вступають діти, які займалися у танцювальних гуртках шкіл або сільських будинках культури. А більшість приходить взагалі без підготовки, завдяки бажанню навчитися танцювати. І викладачам-хореографам потрібно розгледіти їхні можливості, знайти потрібні форми та методи викладацької роботи, завдяки яким за декілька років вже випускати професійних фахівців для аматорських танцювальних колективів, артистів професійних ансамблів народного танцю або абітурієнтів для кращих мистецьких ЗВО України з гарною підготовкою. Крім любові до своєї професії, до студентів та наполегливої праці дуже потрібні всебічно зважені навчальні плани і достатня кількість годин на всі хореографічні предмети й особливо український народно-сценічний танець.

Щоб наша праця мала успіх, щоб молоде покоління українських громадян зростало у любові і розумінні до національної культури взагалі і народного танцю зокрема, дуже важливою є увага владних структур та гідне фінансування нашої діяльності. Тільки тоді, коли всі зрозуміють, що первинною є саме культура, ми зможемо не лише зберегти та передати нащадкам перлини української народної хореографії, а й досягнути успіху в різних галузях діяльності.

К. Р. Куртєва

ДАНА ДЕМКІВ ТА АНСАБЛЬ ТАНЦЮ «ПОКУТТЯ» — ЛАБОРАТОРІЯ ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ПРИКАРПАТТЯ

Говорячи про ансамбль танцю «Покуття», неможливо оминати увагою творчу постать Дани Демків.

Дана Демків — заслужений працівник культури України, етнограф, балетмейстер, Почесний громадянин м. Коломиї, керівник всесвітньовідомого ансамблю танцю «Покуття».

Народилася 26 березня 1932 р. в м. Любачев (нині польська територія). Ще у шкільні роки активно брала участь у танцювальному гуртку, хорі, навіть грала у самодіяльному театрі, що був при міському Будинку культури. Після

закінчення школи навчалася на вокальному відділенні музичного училища, що на Івано-Франківщині, але згодом перевелась до театрального інституту ім. Карпенка-Карого в Києві.

У 1963 р. Демків очолює ансамбль танцю «Покуття». Учасниками колективу стали люди різних професій і віку, та всіх єднала любов до народної творчості, танцю. Доповнював танцювальний склад ансамблю оркестр народних інструментів. З плином часу вдосконалюється манера та почерк Д. Демків як балетмейстера. Вона впевнено крокує до своєї мети — відродити й передати новому поколінню перлини народного мистецтва карпатського краю. Заради своєї мрії у 1970 р. починає вивчати стародавні танці та обряди, записує музичний матеріал, розмовляє з мешканцями сіл, до речі, відвідавши близько 30 сіл. Дізнається про особливості тутешнього одягу та вишивки. Духовні набутки гуцульського краю, Бойківщини, Західної Буковини та придністровських місцин сприяли створенню в її ансамблі унікального й самобутнього стилю виконання. Завдяки своїй клопіткій роботі були відроджені давні танці, які були виконані зі своєрідною манерою. Про відповідність музичного матеріалу та одягу не йшло навіть мови. Нею були записані та здійснені такі танці: «Гордиянка», «Поважні гості», «Покутське весілля», «Придністровський святковий», «Трапагун», «Сербин», «Коломийка», «Кокетка», «Львівський шлягер» та ін., які чарували глядача не лише композиційною побудовою танцю, але й багатим музичним супроводом, образністю та цікавою лексикою.

Зразки народного одягу Дана Демків також збирала по крупницях у різних селах. Саме тому костюми колективу завжди відрізнялися від інших своєю оригінальністю та автентичністю, адже записувала Дана Демків їх з розповідей старожилів, дивлячись на старі світлини та вивчаючи музейні матеріали.

Софія Майдановська говорила про Демків так: «... йде далі, мов археолог, здійснює шар за шаром, шукає уважно і бережно». Так, у с. Русів був записаний чоловічий танець «Снятинського козака», а потім вміло перенесений на сцену. «Аркан» — записаний у гірському сел. Яблунів, «Трапагун» створювався на матеріалах одразу двох сіл — Чернеліця та Далишів, у с. Іллінці та Завалля була записана «Гордиянка» і т.д.

Усі записані Даною Демків танці успішно переносилися в репертуар колективу.

Багато провідних фахівців як українських, так і закордонних розглядають феномен Дани Демків і її ансамблю як унікальну лабораторію фольклорної спадщини Прикарпаття.

Завдяки діяльності Дани Демків ансамбль танцю «Покуття» став візитівкою України на світовому рівні. Танцівники колективу з успіхом виступають як в Україні, так і за її межами. Постійні пошуки, жага до праці, до всього нового, оптимізм та самокритика дозволяє ансамблю залишатися на високому професійному рівні, а любов до танцю додає частинку душі у кожен рух, у кожен жест, яким виконавець ділиться з нами — глядачами.